

Ca l'Oller o Can Fradera

Sant Iscle de Vallalta

Ubicació

Comarca:	Maresme
Lloc/Adreça:	Al nord dels turons de l'Oller i la Cogulera, Dins el Parc del Montnegre i el Corredor.
Emplaçament	A tocar del camí de terra que enllaça amb la pista que duu de St, Iscle a Coll Senís i Cal Paraire.
Alçada:	225
Coordenades:	
Latitud:	41.63901
Longitud:	2.55146
UTM Est (X):	462644
UTM Nord (Y):	4609794

Classificació

Número de fitxa	08193 - 9
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani Modernisme Historicista
Segle	XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Construcció del segle XX sobre un masia anterior.
Protecció	Legal
Observacions protecció:	BCIL
Número inventari	IPA 8957/4214-I
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	000300300DG60G0001BP, 08192A012000020000KG
Autoria de la fitxa	Àlex Asensio

Descripció

Torre d'estiueig de planta rectangular de 15 metres d'amplada per 12 de fondària construïda sobre una masia d'època anterior. L'edifici es compon de planta baixa, primera i segona, amb coberta a quatre vessants i torratxa central de planta quadrangular amb els vèrtexs aixamfranats.

En relació a la masia, la façana principal s'ha desplaçat a llevant i es troba precedida per una escalinata amb balustres de filigrana i flanquejada per dues palmeres. Presenta composició simètrica sobre tres eixos verticals. El parament reproduïx de dalt a baix un encoixinat de diverses proporcions, recreant un palau medieval. Al centre hi ha el portal d'accés, amb els brancals decorats en forma de pilastres jòniques amb el fust estriat, i les inicials 'JF' esculpides a la falsa clau de la llinda. La porta és de fusta i consta de dues fulles. Sobre seu hi ha un balcó corregut sostingut amb mènsules acabades en voluta i barana de balustres amb filigrana a mode de claustre o traceria.

Al centre de la primera planta s'obre una balconera emmarcada amb motllures i protegida per una persiana de llibret de dues fulles. Als dos extrems apareixen sengles tribunes semi octogonals coronades que davallen fins al terra. Aquests cossos sortints consten de tres finestres per planta -una frontal i dues laterals- i estan profusament decorats amb dues línies de frisos rematats amb cresteria.

Entre la primera i la segona planta hi ha dues motllures corregudes: una a l'altura del pis, i una altra a l'arrencada de les finestres. Es tracta de nou obertures de mig punt agrupades de tres en tres, disposades simètricament i amb mainells divisoris formats per dues columnes.

La façana és rematada per un voladís amb cabirons de fusta, i emmarcada per sengles cadenes cantoneres. La torratxa central presenta finestres geminades de mig punt a cadascun dels costats i és coronada per una coberta de teules vidriades.

El costat de migdia correspon a la façana principal de la masia, novament composta sobre tres eixos verticals. A l'extrem S-O s'hi conserva el portal d'arc de mig punt original, amb brancals i onze dovelles de granit. La porta és de fusta i consta de dues fulles envidrades, amb tarja de ventall. A l'altre costat hi ha una finestra allindada. Al primer pis apareixen tres finestres -els laterals amb ampits de balustres- i cinc finestres d'arc rodó a la segona planta, tres de les quals agrupades al centre. El parament és arrebossat i pintat de color cru.

La façana oest té un edifici adossat sense interès arquitectònic més enllà de la pervivència, en planta baixa, d'una porta amb brancals i llinda de pedra, precedida de quadre graons.

Per la seva part, la façana nord està unida a un cos de planta rectangular de 21 x 6 metres en direcció NO-SE. La planta baixa d'aquest edifici presenta un finestral amb gelosia, una porta de garatge amb arc carpanell i tres finestres emmarcades amb maó. El mur exterior de la primera secció està decorat amb trencadís ceràmic i la llegenda 'DONES D'AIGUA', mentre que el parament de la segona està arrebossat. El primer tram correspon a l'antiga cotxera de la casa i consta únicament de planta baixa. La coberta és plana, feta de rajola, i serveix de terrassa i com a pas per accedir des del primer pis de la torre a l'altre extrem de l'ala, on hi ha un saló diàfan il·luminat a través de dues galeries laterals de 8 arcs de mig punt cadascuna. La coberta és de teula a quatre vessants, amb ràfec de cabirons.

A l'entorn de la torre hi ha altres exemples de l'ús del trencadís, com ara algunes jardineres, un banc corregut i un pou amb un plafó ceràmic del Sagrat Cor, protegit amb una reixa i rematat amb una cúpula semiesfèrica.

Observacions:

Cont. Descripció: El complex residencial s'inscriu en una finca de gran extensió que inclou diverses construccions auxiliars, un llac romàntic que és creuat per un pont revestit amb trencadís, una zona de

pícnic i el parc de les Dones d'Aigua. En aquest darrer espai, situat en una plataforma inferior voltada de vegetació frondosa, hi ha un segon llac artificial -l'anomenat "estany de les oques"- de forma allargassada i perímetre ondulat d'uns 50 metres de llargada.

Protecció:

Pla General d'Ordenació de Sant Iscle de Vallalta. Text refós. 2006. Nivell de protecció A.

Pla especial urbanístic i catàleg de masies i cases rurals de Sant Iscle de Vallalta. Text refós. 2016. M-28.

Història

La casa dona nom a un torrent i a un forn de rajoleria alhora -la canal del Forn de Ca l'Oller-, a un pujol -el turó de l'Oller- i a un vessant montuós: el banc de l'Oller.

En origen, els Oller eren pagesos de remença vinculats a Can Vives de la Cortada i tenien com a senyors intermedis els Arquer, del mas Catà de Goscons de Sant Martí d'Arenys, per als quals el 1644 encara havien de fer tasca i braçatge. Eren, però, pagesos grassos, ja que el 1522 Antoni Joan Oller va adquirir una peça de terra a la parròquia veïna de 15 jornals de treball, que el mateix Oller tornarà a vendre per un preu més alt 20 anys després. De fet, les dues nissagues arriben fins i tot a entroncar: el 1589, Margarida Arquer va esposar Segimon Oller i va aportar 300 lliures en dot.

La masia fou adquirida i reedificada com a palauet seguint paràmetres eclèctics a principis del segle XX per Joaquim Fradera, negociant de Barcelona, com a regal a la seva estimada. Tant la mansió com el llac i el jardí romàntic s'inscriuen en un període de prosperitat econòmica en què sovintejaven les festes i reunions socials. Després d'un desencís amorós, el matrimoni es va trencar i la propietat es va transferir a Llorenç Soler Fradera. Amb l'esclat de la Guerra Civil, la finca va ser abandonada i requisada pel Comitè de Milícies local, que en va malmetre la capella. Un cop finalitzat el conflicte, els amos hi van tornar i van costejar la reconstrucció dels altars de Sant Llorenç i Sant Josep de l'església parroquial. Posteriorment, va heretar la finca Ricard Fradera, i, encara més endavant, el qui fóra president del Futbol Club Barcelona, Agustí Montal. Després d'anys de degradació, l'abril de 2017 s'hi va instal·lar una comunitat budista que ha arranjat la finca i hi imparteix cursos i seminaris de meditació, filosofia i creixement personal, a més d'obrir els jardins regularment al públic.

La casa apareix representada amb el nom de 'Can Oller' en el mapa planimètric del municipi a escala 1:25.000 del Instituto Geográfico y Estadístico, segons còpia manuscrita feta pel Servei Geogràfic de la Mancomunitat de Catalunya de l'any 1914. El mateix any apareix també recollida amb la mateixa denominació en el full del Mapa Geológico y Topográfico de la Provincia de Barcelona a escala 1:40.000 corresponent a la Región Cuarta o del Río Tordera.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANT ISCLE DE VALLALTA (2004). Petits paisatges de Sant Iscle. Canet de Mar: Edicions Els 2 Pins, pp. 9-11.

AJUNTAMENT DE SANT ISCLE DE VALLALTA (2016). Pla especial urbanístic i Catàleg de masies i cases rurals de Sant Iscle de Vallalta, Llibre III, Document núm. 3. Catàleg de masies i cases rurals. Element M-28, pp. 325-335.

AJUNTAMENT DE SANT ISCLE DE VALLALTA (2005). Pla General d'Ordenació de Sant Iscle de Vallalta. Normes urbanístiques (text refós). Relació d'edificacions, núm. 12, p. 104.

AJUNTAMENT DE SANT ISCLE DE VALLALTA (2017). Sangha Activa s'instal·la a Ca l'Oller. Santiscle, revista d'informació local, núm. 25, pp. 7-8 i 13.

AJUNTAMENT DE SANT ISCLE DE VALLALTA (2006). Sant Iscle de Vallalta, la porta del Montnegre.

Sant Iscle de Vallalta: Parc del Montnegre i el Corredor, pp. 16 i 28.

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA. ANC1-172-T-115. Llinatge Arquer. Confessió i reconeixença atorgada per Joan de Catà, agricultor i propietari del mas Catà, de la parròquia de Sant Martí d'Arenys, a favor d'Antoni Joan Oller, de la parròquia de Sant Iscle de Vallalta. Sant Martí d'Arenys, 1522.

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA. ANC1-172-T-133. Llinatge Arquer. Confessió i reconeixença atorgada per Antoni Joan Oller, agricultor i veí de Sant Iscle de Vallalta, a favor de Guillem Arquer de Goscons, agricultor i possessor del mas Catà de Goscons, parròquia de Sant Martí d'Arenys. Pineda, 1534.

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA. ANC1-172-T-181. Llinatge Arquer. Definició atorgada per Margarida, filla de Joan Arquer, agricultor veí de Goscons, parròquia de Sant Martí d'Arenys, esposa de Segimon Oller, agricultor de La Cortada, Sant Iscle de Vallalta, a favor del seu pare. Sant Iscle de Vallalta, 1589.

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA. ANC1-172-T-450. Llinatge Arquer. Confessió atorgada per Antoni Joan Oller i Bartomeu Oller, pare i fill, pagesos de la Cortada, a Sant Iscle de Vallalta, propietaris del mas Oller, de fer tasca i braçatge d'una peça de terra que fou del mas Aulet, de n'Arquer de Goscons. Montpalau, 1644.

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA. ANC1-1-T-6844. Comissió de Responsabilitats. Registres núms. 6262 i 6263 de 12 de febrer de 1938. Comitè d'Apropiacions. Expedients de confiscació; adjudicació i reclamació de béns confiscats del Maresme: Montgat, Òrrius, Palafolls, Pineda de Mar, Premià de Mar, Sant Andreu de Llavaneres, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Iscle de Vallalta.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA (1989). Inventari d'edificacions. Annex 2. Pla especial del Montnegre i el Corredor (Serralada de Marina). Element núm. 30. Barcelona: Servei de Parcs Naturals.

GENERALITAT DE CATALUNYA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Departament de Cultura. Ref. Núm. 8957.

PUIGHERMANAL, Josep (2001). Retrobant Dones d'Aigua. Entrevista a Jaume Fuster. Santiscle, revista d'informació local, núm. 3, pp. 13-15.

SALICRÚ I PLANS, Joan (1992). L'avi Joan. Vallgorguina: Associació Cultural Vallgorguina.

